

olcsóbb limogesi zománcz. Majd szövetekkel s bőrrrel kombinálva a sarkakra és köldökre szorítkozik s az aranyozott bőrkötés feltűntével végleg leszorul a szintérről, csak szórványosan hajtva egy-egy kései virágot. Az ötvösmívű kötésekhöz járulhatna a drága szövetfélékkel, himzésekkel borított kötéstábla története, mely amazokat pótolta ideig-óráig s epizodikus volta miatt igaz történeti jelentőségre úgy sem emelkedett.

A második csoportba tartoznának a sporadikusan jelentkező metszett és ponczolt, továbbá az általánosan elterjedt préselt bőrkötések. Virágzásuk a XIV—XV. századba esik, majd a kézi-sajtóval préselhető nagyobb duczok alkalmazásával s a görgető fel-találásával hanyatlásnak indulva, néhol a XVII. sz. végéig is tengetik életüket.

A harmadik s legjelentősebb csoport a renaissance-szal vette kezdetét, midőn a keleti népek hatása alatt a bőrkötés aranyozása s mozaikkal való díszítése megindul, s egész a jelen-korig megtartotta vezérlő helyzetét.

Végül a negyedik s legifjabb csoportot a vászonkötés adja, mely a mult század huszas éveiben Angliából kiindulva sok tapo-gatózás után napjainkban igazán művészi jelentőségre emelkedett.

Loubier nem mindenben követi ezt a szinte önkényt kínál-kozó beosztást. Csupán a középkorra nézve tárgyalja elkülönítve az ötvösmívű és a bőrkötést, de az új korban esetről esetre szűrja a tárgyalás folyamába azon emlékeket, melyek az általános történeti fejlődés keretébe nem illenek, a mi csak az áttekin-theség rovására esik. Szintúgy megnehezíti az áttekinthetést az a körülmény, hogy a renaissance-től kezdve a különböző népek kötése történetét századokra darabolva s egymástól elkülönítve adja elő. Szerintünk jobb lett volna — az ujkortól kezdve — a fejezeteket a legfőbb nemzetek szerint elosztani s egy huzamban adni egy-egy országon belül az iparág történetét.

A munkát 197 illusztráció díszíti, melyek nyomása a leg-több esetben csak kevéssé kielégítő. Főleg a középkori bőrkötések hasonmásai sokszor teljesen élvezhetetlenek. Ennek azonban nem annyira a nyomdász vagy czinkográfus, mint inkább a felhasznált papír minősége az oka s így a felelősség elsősorban a kiadót terheli.

Dr. Gulyás Pál.

Szinnyei József: *Magyar írók élete és munkái. VIII. köt. 6—9. füz. IX. köt. és X. köt. 1—8. füz.* Budapest, 1902—1904. Hornyánszky Viktor. Egy-egy füzet ára 1 kor.

Id. *Szinnyei József* nagyszabású bio-bibliografiai munkájából, azóta, hogy folyóiratunk róla legutóljára megemlékezett,¹ ismét

¹ V. ö. Magyar Könyvszemle. Új folyam. IX. kötet. (1900.) 327. 1.

huszonegy füzet látott napvilágot, melyben a fáradhatatlan szorgalmú szerző a *Mátéfi Domonkos* és *Podhradzky József* nevek közé eső 4455 magyar író életrajzi s könyvészeti adatait gyűjtötte össze. Az eddig megjelent 91 füzetben ezzel a feldolgozott írók összes száma 18,995-re emelkedett. *Szinnyei* országszerte ismeretes munkásságát, melynek nagy jelentőségét több ízben érdeme szerint méltatták e folyóiratban, fölösleges újból hangsúlyozni: a hatalmas munka irodalomtörténeti s bibliografiai értékének jellemzésére csak egyetlen adat fölemlítésére szorítkozunk. Ez a X. köt. 6. és 7. füzetében megjelent »*Petőfi*« cikkk, mely 105 sűrűn nyomtatott hasábon nemcsak kimerítő életrajzot ad, szinte napról-napra, egész naplószerűen követve hőstét, hanem páratlanul gazdag összeállítását nyújtja a nagy lyrikus önállóan megjelent műveinek, azok fordításainak s a vele foglalkozó könyvek és cikkek szinte beláthatatlan sorozatának. *Szinnyei* Petőfinek magyar nyelven önállóan megjelent műveiből 128 számot képes felsorolni, melyek közül 31 a költő életében látott napvilágot. A fordítások összeállításából megtudjuk, hogy Petőfi versei részben vagy egészben német irodalmi, továbbá szepesi, erdélyi szász és gründer tájnyelven, azután angol, ír, francia, olasz, svéd, norvég, flamand, holland, tót, cseh, szerb, vend, orosz, lengyel, rumén, finn, spanyol, raetoromán, örmény, latin, hellén, izlandi, ó-izlandi, kínai, japáni, héber, skót, gael-albán, cigány és volapük nyelven olvashatók. A fordítások után Petőfi dalainak megzenésítéséről kapunk kimerítő tájékoztatást két hasábon. Ezután szobrainak s emléktábláinak jegyzéke, majd a költő álneveinek összeállítása következik. A tartalmas dolgozatot a Petőfire vonatkozó irodalom szinte kimerítő bibliográfiája zárja be, mely 25 apró betűs hasábon több mint négyszáz folyóirat s önálló könyv több ezerre menő adatait tartalmazza chronologiai sorrendben. A repertorizált időszakai sajtóban Petőfire vonatkozó cikkelyeiknek gazdagságával főleg a Vasárnapi Ujság, Egyetemes Philologiai Közlöny s a Fővárosi Lapok tűnnek ki.

Itt említjük meg, hogy a Petőfi-monográfia külön Elzevier-alakú kötetkében is megjelent. [9.]

Magyar könyvészet. *Bibliographia Hungariae. A magyarországi és a jelesebb külföldi irodalmi termékeket ismertető könyvészeti folyóirat. Szerkeszti és kiadja Székely Dávid. I. évfolyam 1. sz.* Budapest, 1905. Gelléri és Székely. 8-r. Ára egész évre 8 korona.

Székely Dávid jelen folyóiratával az irodalmunkkal tudományosan, vagy üzletszerűen foglalkozók régi szükségletének akar megfelelni. Vállalatának fősúlyát ugyanis a magyar irodalom bibliografiai feldolgozására helyezi, mely a könyvkiadók kiadásá-